

Abstrakt

Cílem této diplomové práce je poskytnout informace o viktimologii, o její historii, o tom, na jaké otázky se tento obor zaměřuje, a jaké poznatky přináší. Následně jde o analýzu toho, zda a jakým způsobem lze tyto poznatky využít pro oblast prevence kriminality, a jestli díky nim lze přijmout efektivnější preventivní opatření orientované na oběti trestných činů a které to jsou.

Z obsahového hlediska je tato práce rozčleněna na úvod, závěr a šest kapitol. První kapitola se pro uvedení práce do širšího kontextu věnuje kriminologii jakožto zastřešujícímu tématu viktimologie a prevence kriminality.

Druhá kapitola se zaměřuje na otázku kriminality, jakou roli v ní mají oběti a jaké jsou možnosti její kontroly. Vymezuje pojem kriminality a její základní charakteristické znaky. Je zde popsán rozdíl mezi skutečnou, registrovanou a latentní kriminalitou a co nejčastěji způsobuje její latenci.

Třetí kapitola poskytuje podrobnější výklad o samotné viktimologii. Stručně je popsána historie tohoto oboru. Jsou zde blíže rozpracovány hlavní viktimologické pojmy, kterými jsou viktimnost, viktimizace a také pojem obětí trestných činů, jejich typologie a rozdíly od pojmu poškozeného. Dále jsou zmíněny viktimologické výzkumy a jejich význam. Na závěr jsou vybrány některé mýty o obětech, které ovlivňují jejich postavení.

Čtvrtá kapitola se týká pomoci obětem kriminality, která se dělí na laickou a odbornou. V rámci té odborné se pak zabývá programy tzv. restorativní justice. Je zde zmíněno několik nestátních neziskových organizací, které se podílí nejen na pomoci obětem trestné činnosti, ale také na realizaci preventivních opatření.

Prevenici kriminality se věnuje pátá kapitola. Člení prevenci do různých typologií, zejména podle okruhu adresátů a podle obsahového zaměření. Poté blíže rozpracovává tzv. viktimologickou prevenci. Tato kapitola řeší prevenci v obecné rovině a nezaměřuje se na určité oblasti kriminality.

V šesté závěrečné kapitole jsou aplikovány viktimologické poznatky, ke kterým práce dospěla v předchozích kapitolách, na konkrétnější skupinu trestných činů, na mravnostní kriminalitu. Zejména se zaměřuje na trestný čin znásilnění. Další část této kapitoly zkoumá, která preventivní opatření lze pro tento typ kriminality využít. Na závěr práce jsou zmíněna dvě aktuální témata související s otázkou obětí mravnostní kriminality, a to hnutí #MeToo a ratifikace Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí, neboli zkráceně Istanbulské úmluvy.